

Reactie op het Conceptplan RES Twente d.d. 15 april 2020

Vanuit de Gemeenteraad van Dinkelland
Ingediend namens de Raadsfractie GroenLinks
Naam indiener: Wilma Schouten, Raadslid
Datum indiening: vrijdag 8 mei 2020

Allereest onze complimenten voor de enorme hoeveelheid werk die is verzet om onderzoek te doen en tot dit rapport te komen. Zie hieronder onze opmerkingen bij de verschillende onderwerpen.

Energiebesparing

Wat ons betreft zou veel sterker de nadruk moeten liggen op energiebesparing. Daarover lezen we weliswaar iets, maar naar onze mening onvoldoende. Besparen is meestal veel goedkoper dan duurzaam opwekken en distribueren. Bovendien ondervangt het de noodzaak aan opslag. Er zijn (weliswaar karige) subsidies voor isolatie van woningen en gebouwen.

Een grote en langdurig aanhoudende communicatiecampagne, om bewustwording te stimuleren bij consumenten over hun energieverstopping, en de winst die isolatie kan opleveren voor het milieu en de portemonnee, moet naar onze mening nog veel meer plek krijgen. Wij pleiten voor grote inzet op frequente voorlichtingscampagnes door de gemeenten richting de burgers.

Elektriciteit

Ten aanzien van elektriciteit uit zon en wind staan we grotendeels achter de conceptplannen, maar we hebben nog wel een aantal opmerkingen.

Naar onze mening mag er nog meer nadruk liggen op verbetering van de transportcapaciteit van het netwerk, zeker wanneer gekozen wordt voor het volleggen van boerderij- en andere grote daken; iets dat wij toejuichen. Overigens zijn er daarnaast nog veel meer plaatsen beschikbaar voor zonnepanelen, zoals overdekte parkeerterreinen, geluidswallen, verticale wanden van gebouwen, etc.

Ten aanzien van windenergie juichen we het toe om windmolens neer te zetten langs autosnelwegen en tegen de grens in het verlengde van de Duitse windmolens. Dit levert het meest rendement aan windenergie op. Overigens valt ons op dat ook wordt gekozen voor relatief veel kleine molens op dorpsniveau, terwijl het rendement daarvan in onze omgeving slechts beperkt is. Wij pleiten voor goed onderzoek en doorrekenen van het rendement daarvan.

De combinatie van zon en wind is een goede zaak bij het wisselen van de seizoenen met meer of minder zon dan wel wind. Echter ontkomen we niet aan de noodzaak van opslag en daarover lezen we in het stuk nog te weinig.

Wat we in dit stuk ook missen is de rol van de burger. Het kiezen voor configuraties van wind en zon en lokaliseren van zonneparken en windmolens komt nu over als een top-down proces, waarbij de burger pas op het laatst kan meepraten en dat vinden we geen goede

zaak. Liever zo snel mogelijk bottom-up de burger laten meedenken en meebeslissen over type, locatie en eigenaarschap van elektriciteitsopwekking; dat kan leiden tot zelfvoorzienende samenwerking en dat moet naar onze mening goed worden gestimuleerd en gefaciliteerd. Het blijkt dat mensen het vaak verafschuwen tegen grote wind- en zoninstallaties aan te moeten kijken, tenzij er gewerkt wordt aan lokaal eigenaarschap.

Ook is het rijkelijk vaag dat gesteld wordt dat het gebruik van zonne-energie bij particulieren wordt gestimuleerd en aangejaagd. Op dit moment wordt de salderingsregeling helaas uit gefaseerd, waardoor verdere uitbouw door particulieren juist wordt afgebroken. Er is nog geen sprake van een concreet stimuleringsbeleid op gemeentelijk en provinciaal niveau. Graag zien we concrete plannen voor de wijze waarop dit zal worden uitgevoerd.

Ambitie warmte

Ten aanzien van de ambitie warmte hebben wij groot bezwaar tegen het plan om maar liefst 27% in te zetten op biogas en 24% op biomassa, samen meer dan de helft.

Wat biomassa betreft verwijzen wij naar het bijgevoegde rapport uit 2018 'De rol van biomassa in een duurzame economie' van de Stichting Natuur en Milieu. De conclusie wordt samengevat in vier hoofdprincipes die wijzen op voorzichtigheid. We wijzen er bijvoorbeeld op dat bij het verbranden van biomassa (net zoals bij biogas) er NOx en fijnstof vrijkomt, hetgeen tot flinke overlast voor volksgezondheid en welbevinden kan leiden. Bijvoorbeeld hout kan wat ons betreft goed worden gebruikt in de bouw, dan blijft de CO2 erin opgeslagen, maar bij verbranding komt die vrij en daar zijn we op tegen. De zes aanbevelingen op pagina vijf spreken voor zich, en leiden voor ons tot de conclusie dat 24% biomassa in Twente onacceptabel is.

Biogas is weliswaar een schoon, groen gas, maar geen goede oplossing voor het mestoverschot en dus op termijn niet duurzaam. Het lost onder meer het stikstofprobleem van de veehouderij niet op. GroenLinks was sowieso al geen voorstander van het aanhouden van intensieve landbouw. Daar komen de inmiddels aangekondigde maatregelen van de Minister van Landbouw in het kader van de stikstofcrisis bij. Wij vinden het onverantwoord om daar nu geen rekening mee te houden.

Extra biogasproductie door in plaats van mest andere landbouwproducten te gebruiken, is niet efficiënt, want een ha zonnepanelen levert veel meer energie op dan een ha met een gewas dat via vergisting in biogas wordt omgezet.

Wij pleiten er dan ook voor om geen lange termijn verbindingen aan te gaan met ondernemers die biogas willen produceren, omdat duidelijk is dat dit op termijn geen toekomst heeft.

Warmtenetten zijn in Dinkelland niet aan de orde. Toch een opmerking: ze kunnen nu nog efficiënt zijn voor oudere stadswijken waar isolatie van woningen lastiger is, maar ze zijn duur in aanleg en onderhoud. Als oude wijken worden gerenoveerd, zullen ze duurzamer worden en minder warmte energie vragen. En als ook de industrie van het aardgas af moet, hebben zij ook geen afvalwarmte meer (behalve bij toepassing van geothermie of vuilverbranding). Bezint dus eer ge begint aan dure investeringen in een warmtenetwerk.

Kortom, wij pleiten voor isolatie, nog meer isolatie en goede communicatie over vermindering van energieverpilling waar het gaat om de ambitie warmte, naast inzet van warmtepompen en onderzoek naar alternatieven zoals geothermie en aquathermie.

Alternatieve mogelijkheden

Wij vinden dat bij de transitie van aardgas naar alternatieve warmtebronnen moet worden ingezet op het op termijn (dat zal waarschijnlijk pas na 2030 kunnen) benutten van de bestaande infrastructuur van het aardgasnetwerk voor transport van waterstof. Dit kan worden geproduceerd met energie van windmolens op zee, en van overschotten voor opwekking uit zon en wind op land. Waterstof zal een goede oplossing zijn voor de opslag van energie. Het zou jammer zijn als het bestaande aardgasnetwerk in onze regio dan al is getransformeerd naar iets anders, waardoor we kansen op termijn mislopen of veel kostbaarder worden.

Daarnaast pleiten wij voor veel meer inzet op verdiepend bodemonderzoek door het Rijk, en ontwikkeling van geothermie en aquathermie.

Energieopslag

Over de opslag van energie lezen we in het stuk bijna niets. Wij stellen vast dat investeren in zonne- en windenergie onvoldoende is, als niet tegelijkertijd wordt gewerkt aan goede opslag zodat er gedurende heel gehele jaar voldoende capaciteit beschikbaar zal zijn. Met name in de maanden september t/m november is er van beide namelijk te weinig capaciteit. Wij pleiten dus voor het toevoegen van een hoofdstuk over energie opslag voor het garanderen van voldoende capaciteit gedurende alle seizoenen van het jaar.

Proces

We stellen vast dat de vier gemeenten in NO-Twente verband worden samengevoegd bij de RES. Dat is wat ons betreft geen verkeerd plan, maar we vragen ons wel af hoe de verdeling tussen inzet en financiën dan wordt geregeld, c.q. wat hiervan de consequenties zijn.

Verder merken wij op dat we het jammer vinden dat wij, de raads- en commissieleden, in de voorbespreking ons alleen konden richten op wind- en zonne-energie en geen discussie konden voeren over warmteopwekking. Het is naar onze mening daarom niet juist om, wat betreft warmte, te spreken over participatie in het meedenkproces. We vonden het bijvoorbeeld jammer dat we op de avond zelf bij voorbaat al te horen kregen dat windmolens langs de A1 onbespreekbaar zijn in verband met voorwaarden van een maximum hoogte bij het Vliegveld Twente. Nu lezen we dat er wel degelijk wordt gerekend met windmolens langs de snelwegen in Twente. Ook vinden we het onbegrijpelijk dat de ambitie warmte voor maar liefst 52% uit biogas/biomassa bestaat, terwijl dat (maar ook energiebesparing evenals inzet op nieuw onderzoek en bestaande ontwikkelingen op het gebied van waterstof, geothermie en andere warmtebronnen) tijdens de voorbesprekingsavonden niet konden worden meegewogen.